

Verejnoprávna komparatistika – sylaby + informácia o absolvovaní predmetu

2026/2026, letný semester

18. február 2026: Úvodné stretnutie

Informácie k predmetu, vytvorenie študijných skupín.

25. február 2026: Čo je to porovnávacie právo?

Pojem, predmet, dejiny porovnávacieho práva. Miesto komparatívneho práva v právnej vede a právnej praxi a aplikácia komparatívnych metód v praxi. Ústavný systém, ústavný model.

4. marec 2026: Ako (ne)vybudovať a (ne)udržať si demokraciu? (1)

Demokratický režim ako výdobytok dejín 19. a 20. storočia, jej postavenie v súčasnosti. Základné právne inštitúty demokratického režimu, nástroje (efektívnej ochrany demokracie).

11. marec 2026: Ako (ne)vybudovať a (ne)udržať si demokraciu? (2)

Nedemokratické štáty súčasnosti; turecký a ruský konštitucionalizmus po roku 1991. Právne a mimoprávne prostriedky eliminujúce demokratické prvky výkonu moci. Totalitný štát ako dedičstvo 20. storočia (ZSSR, nacistické Nemecko, Čína), typologická odlišnosť totalitného štátu. Právne nástroje totalitného režimu, fiktívne ústavné garancie.

18. marec 2026: Ako a aké ľudské práva by mal štát garantovať? Riešenie „kultúrno-etických sporov“ v ústavnom systéme.

Modely systému ľudských práv v ústavách. Garancie ľudských práv a základných slobôd. Konflikt a kontroverzie medzi jednotlivými právami a ich možné riešenia. Možné prístupy k riešeniu kultúrno-etických sporov týkajúcich sa ľudských práv v ústavnom systéme.

25. marec 2026: Aké limity by mala mať sloboda prejavu?

Kontinentálny model slobody prejavu, sloboda prejavu v kontexte ústavného systému USA. Trestnoprávne, administratívno-právne či iné hranice slobody prejavu. Právna ochrana médií a novinárov.

1. apríl 2026: Kto bdie nad ústavou?

Súdny prieskum a ochrana ústavnosti. Ústavný súd, jeho opodstatnenosť a modely ústavného súdnictva. Súlad právnych predpisov s ústavou. Materiálne jadro ústavy.

8. apríl 2026: Hľadanie ideálneho systému vlády (1)

Prezidentský systém vlády. Ústavný vývoj USA a postavenie prezidenta. Právna úprava vzájomných vzťahov medzi najvyššími ústavnými orgánmi v prezidentskom systéme.

15. apríl 2026: Hľadanie ideálneho systému vlády (2)

Parlamenty (zložené, jednoduché). Základné typy parlamentov, vzťahy medzi komorami v bikamerálnom systéme. Legislatívne opatrenia funkčného parlamentarizmu.

22. apríl 2026: Hľadanie ideálneho systému vlády (3)

Poloprezidentský systém vlády. Prechod od 4. republiky do 5. republiky vo Francúzsku, poloprezidentský systém ako forma ústavnej praxe. Osobitné nastavenie prvkov vlády kombinujúce prezidentský a parlamentný systém.

29. apríl 2026: *Partokracia, bipartizmus, žiadne politické strany? Efektivita zastupiteľského systému.*

Politické strany a zastupiteľský systém demokracie. Od najstarších politických strán ako parlamentných frakcií k súčasným problémom reprezentácie občanov. Právne prostriedky zabezpečujúce fungovanie zastupiteľského systému založeného na straníckom systéme.

6. máj 2026: *Existuje ideálny volebný systém?*

Volebné systémy (pomerný, väčšinový, kombinovaný). Porovnanie pomerného, väčšinového a kombinovaného volebného systému.

13. máj 2026: *„Vol'by boli zmanipulované!“ Ako ochrániť vol'by a dôveru v ich výsledky.*

Právne nástroje a garancie ochrany priebehu volieb, sčítavania hlasov a rešpektovania výsledku volieb. Nezávislé inštitúcie monitorujúce priebeh volieb. Volebné podvody v praxi.

20. máj 2026: *Test a prezentácie*

Test. Záverečné prezentácie na tému „Reforma slovenského ústavného systému“.

Vyučujúci:

Terézia Švedová, Július Palaj

Odporúčaná literatúra:

KRESÁK, Peter. Porovnávacie štátne právo. Bratislava: VO PF UK, 1993.

PALÚŠ, Igor. Štátne právo porovnávacie. Košice: UPJŠ, 2002.

SARTORI, Giovanni. Srovnávací ústavní inženýrství. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001.

ŠTEFANOVIČ, Milan. Základy porovnávacej právovedy. Bratislava: VO PF UK, 1996.

Informácia o absolvovaní predmetu:

100 % priebežné hodnotenie:

- 20 % udelených na základe vedomostného testu;
- 10 % udelených za aktivitu na seminároch (účasť na diskusiách nad rámec plnenia aktivít);
- 35 % udelených na vypracovávanie zadaní na jednotlivých seminároch s výstupmi podľa pokynov;
- 35 % udelených na základe reflexného denníka vedeného počas semestra a záverečnej prezentácie na tému návrh reformy domáceho právneho systému.